

uas edicions la setmana.—La correspondència al Director.—Los originals no 's tornan.
Regala á fi d' any un volum literari de 400 planas en quart ab encuadernació alegórica

DIRECCIÓ REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ:
Plassa Mercat, 21
Sant Martí de Provensals, (Barcelona).

SUCURSALES D' ADMINISTRACIÓ:
La Il·lustració, Llibreria de Gervasi Soler, Clot,
55.—Escut Catalá, targeteria, Tres llets, 5.—Lli-
breria de la Marina, Argenteria, 61. De venta á
tots los kioscos.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Pagos á la bestreta.

Sant Martí y Barcelona..	4 rals al mes.
Provincias..	16 » trimestre.
Extranger. (Unió postal)..	72 » 1' any.
Un número endarrerit..	1 »
ANUNCIS.	{ Oficials, á ral la ratlla.
	{ Particulars á preus convencionals.

Any IV.

Sant Martí de Provensals (Barcelona) 1 de Setembre de 1887.

Núm. 282

ESPECTACLES PÚBLICS.

ESTANYOL.—El guitarrero.

NOVETATS.—Don Alvaro ó la fuerza del sino.

CIRCO ECUESTRE.—Avuy gran funció de moda.

Carta de Lleyda.

Apreciat Director y amich: Quan tinch algun moment, molt me plan l' emprar-lo per escriure algunas ratllas per lo periódich de sa acertada direcció, puig encar que no tingui moltes noticias per trasmetreli, me faig l' ilusió que estich enrahonant ab los bons amichs entusiastas de-fensors de las aspiracions del catalanisme, verdaderament paso un bon rato.

Y ja que aixis me trobo avuy, es dir, ab un ratet vagatiu y cap noti-cia per ocupar-me, parlarém de Lleyda, ja que en dita capital me trovo.

Lleyda encar que sigui la capital de la provincia mes gran y que te mes extensió de Catalunya, pochs son los adelantos que ha fet en lo termini de mes de deu anys.

Si be es vritat que s' ha reformat algun carrer y s' ha construhit un paseig, en cambi altras obras ó milloras podía haber verificat dintre de dit plasso, que sens dúpte haurian reportat un moviment extraordinari á la capital y avuy tal volta no 's trovaria en lo deplorable estat que desgraciadament se troba. Lo riu Segre podria ser un manantial de riquesa, si s' aprofitava son caudal d' aygua com á forsa motor pera la fabricació. A moltisimas fábricas podria donar vida puig es un dels rius que cuasi tot l' any no hi manca l' aygua suficient pera alimentar un número regular de turbinas. Sens anar mes lluny, avuy si 'l municipi de la capital tingués empenyo en ferho, podria illuminar ab poch gasto la ciutat ab l' electricitat, ja que tenen un servey de gas car y dolent y moltas las nits que 's queda la ciutat poch menys que á las foscas. Ab aquest adelanto podrian seguir altres, com per exemple la construcció de un paseig en las voreras del riu, que encar que ja tenen los Campos, lo veynat contaria ab dos punts d' esbarjo que bona falta li fan durant los xafagosos dias de l' istiu.

Seguint la via indicada, lo municipi hauria de fomentar la construcció de un teatre, ahont passar poguessin las vetllas del hivern las moltas familias que han de estar tancadas á casa per no oferir la ciutat la mes petita diversió, á no ser que visitin las barracas de figuras de cera y mamarratxos que casi sempre tenen son domicili á la plassa de S. Juan *divertint* al pobre veynat de una manera que dona... *gust*.

Lleyda es avuy, com era fa 20 anys. Si retiressim d' ella l' element oficial, la ciutat seria pitjor que un cementiri, y tot es degut á la poca empresa de sos municipis y á las moltas dificultats que posan á qualsevol industrial que intenti establirse.

Lleyda es fet y fet un poblet de montanya, ahont los adelantos no hi arriuan, perque 'l vent se 'ls emporta.

Y no mirem pas enrera, puig no fa pas gaires anys que á entrada de fosc era impossible sortir de casa sens estar rodejat del perill de que 'l saludesin ab alguna garrotada ó cosa pitjor.

Convenim donchs que Lleyda está en son primitiu estat, y al revés de lo que fan sas germanas Barcelona, Tarragona, Reus y altres, encar que algunas d' ellas sos Municipis hagin contret compromisos que molt los costará de sortirne, al menys tenen mercats, passeigs, monuments y demés obras que atrahuen als forasters, y donan vida á totas las clases y fan agradable l' estada en ellas, puig hi trovan aquellas distraccions necessarias que exigeix la vida y quasi m' atreveixo á dir posaria en bon

estat las sevas costums, y fins la distrauria de certs vicis que son la font del mal estar de las familias, entrebanch del negoci, y que portan per fi la miseria y la degradació.

Tal es, lo trist estat de la ciutat de Lleyda.

Fa dos dias que la temperatura ha refrescat un poch, cosa que molt nos convenia. No li parlo del negoci, puig tindria que repetirli lo que li deya en la anterior fetxada en Tortosa.

Ab la present li plego unas notas per lo Dietari Catalá, las que desitjo sigan de sa conformitat, y prometentli que continuaré ma missió, pera sa publicació.

Li desitja molts anys de vida son amich, *F. Campillá*.

L' últim número de la revista *La España Regional*, que va veure la llum ahir, ocupantse del *Centre Catalá* de Barcelona, ab motiu de sos darrers actes, que per nostra part ja califiquem en la edició del diumenge, diu lo següent:

«Apartada de las cuestiones personales aquesta Revista, majorment quan alguna relació tenen ab lo regionalisme, ha prescindit de convertirse en eco d' aspiracions individuals per mes lligítimas que hagin semblat y ha preferit per aquest motiu passar en silenci molts actes que á primera vista mereixen alabansas. Avuy no creyém faltar á la línea de conducta que 'ns trassem, ocupantnos de la cuestió suscitada entre 'l President del *Centre Catalá* y algunas associacions en las quals domina la juventud regionalista, per lo que aquella te de doctrinal donadas las declaraciones terminants que s' han fet, y no per la part personal, si alguna influencia pogués haver tingut al suscitarla.

En una preocupació constant en algunas personas anomenadas regionalistas, la de sostenir que poden ab justicia donarse aquest títol sense renunciar á anomenarse liberals uns, retrógrados altres, republicans ó monárquichs, carlistas, canovistas y fins possibilistas ó altre cualsevol dels títuls acabats en *lista* que forman los partits de gent *lista* que á la nació explotan. Algun més avisat arribá més fins á tirar en cara á certs elements juvenils «sa inclinació al separatisme, á estar embuït d' ideas retrógradas y mesquinas, de rencors y venjansas», creyent que la juventut devia ser de sí adelantada y liberal per lo que dona la primera edad d' alegre y expansiva; aquést fou lo President del *Centre Catalá* de Barcelona, don Valentí Almirall, al formular lo programa de sa presidencia pera la próxima temporada de dita associació. Encara que no directament aludit, protestá de ditas suposicions lo *Centre escolar catalanista de Barcelona*, lo qual doná peu al senyor Almirall pera desentrotllar sa teoria de sempre en una comunicació que s' ha publicat en varis periódichs y de la qual traduhim, donchs estava escrit en llengua catalana, lo següent parrafo:

Aquí *La España Regional* reproduheix un párrafo de la comunicació del senyor Almirall, que no publiquem per haverla ja insertada en son temps en *La Renaixensa*. Segueix després d'ihent *La España Regional*:

«Aquest y altres párrafos semblants, apart del tò ab que están escrits, no havian de quadrar á las personas á las que 's dirigian ó aludian, y aixís succehí que tot seguit varen ser rebutjadas per l' associació *Centre Català de Sabadell*, d' una manera de la qual dehuen felicitar-se quants s' interessan per lo porvenir de las regions, no tant sols catalana sino també espanyolas dintre del regionalisme, porque pocas vegadas s' havia donat un document més ben pensat, sensat y ferm sortit de las associacions de Catalunya.»

En aquest punt *La España Regional* reproduheix diferents pasatjes de la comunicació del *Centre Català de Sabadell*, que publicarem diumenge y hi afegeix lo següent:

«Tot aixó 'ns sembla molt be encara que pera nosaltres no sia nou. Quan se tractá de fundar aquesta Revista, hi hagué algú que també pretengué sostenir la coexistencia en lo criteri de la mateixa, de totes las idees politicas, religiosas y socials ab tal que convinguessen ab lo punt de la vida propia de las regions, lo que equivalia, segons frasse atinadissima d' un ilustre publicista, á convertir nostra obra en una especie de cantonada pública ahont tota classe de pasquins y papers poguessin anar successivament plantantshi, esborrant los uns los restos d' altres; en suma, una empresa enterament estéril. Altre tant s' ha pretengut fer ab las associacions regionalistas catalanas, mes lo bon sentit va triufant comprenentse que la primera senyal de vida exterior es la de tenir cos propi y unich ahont mourers aixís las idees politicas, ó socials, com l' ánima dels individuos; y que es absurdo pretendre que en alguns cossos ab organisme diferent pugui estar una sola vida, un sol moviment: en historia natural aquest estat s' anomenaria monstruós, en la vida política seria una coalició estreteissima é impossible, en l' ordre religiós fora tant com demanar una iglesia en que coexistissin totes las heretgias: sols en un racionalisme fret, indiferent, destructor, incapás de cap creació, cab un estat de cosas semblant.

Si el regionalisme ha d' existir no com á flamarada en moments donats, ni com á bandera de ocasió, sota la qual en un instant poden haverse reunit los mes oposats criteris, sino com idea nova en moviment constant influent en la cosa pública de Espanya, es condició indispensable que tingui cos especial y propi y no divagui com ánima en pena; en fi, que no sia una moda baladí y passatjera com la del sombrero ó del vestit aplicable á tota mena de individus, ó á lo mes una escola mes á manera del romanticisme en literatura, lo vegnerisme en música, que no representan cap interés essencial en la societat y á qual defensa poden emplearse lliurement los desocupats de totes las sectas y opinions.»

FARMACIA DEL DOCTOR FERRER

PLASSA DEL ANGEL, CANTONADA al carrer de la PRIMPESA

CENTRE DE ESPECIALITATS FARMACÉUTICAS

Ayguas minero-medicinals, nacionals y extranjeras

Se reben directament y sovint dels seus mananantals

DROGUERIA-SUCURSAL

VICENS FERRER Y COMP.

CARRÉ DE LA PRIMPESA, 11 (Pasatje de las Columnas)

Fruyts colonials y comestibles.

Complert surtit de drogas y productos quimichs

FARMACIA, INDUSTRIA, FOTOGRAFÍA, PINTURA, ETC

PERFUMERIA FINA

GRAN ASORTIT DE LAS FÁBRICAS MES ACREDITADAS

NACIONALS Y EXTRANJERAS

EN LO PRIMER PIS,

SECCIO DE INSTRUMENTS DE CIRUGIA

Y APARATOS ORTOPEDICHES.

TALLER PERA LA CONSTRUCCIO Y REPARACIO.

ESPECIALITAT EN BRAGUERS.

Secció Religiosa.

DIJOUS.—Sts. Gil abad y Llop bisbe y Sta. Anna Profetissa.

DIVENDRES.—S. Antoli mr. y S. Esteve rey y cf.

DISAPTA.—S. Ninito b., S. Simeó Estilita y Sta. Serapia vg.

DIUMENGE.—XIV Ntra. Sra de la Consolació, Ntra. Sra. de la Cinta en Tortosa y Stas. Cándida, Rosa de Viterboy Rosalía vgs.

Nóvas.

—La barriada del Taulat, ab motiu de la festa major que tindrà en los días 11, 12 y 13 del vinent Setembre, prepara pera celebrarla enguany ab tal pompa y esplendides com cap altre dels anys passats.

Lo senyor rector de la parroquia de Santa María del Taulat don Francisco Sitjá, 's proposa que las funcions relligiosas siguin del tot espléndidas, y en particular la professó, quin pendó principal ha ofert al Ajuntament y aquest al senyor Serrahima diputat per aquest districte.

Pera que las festas tingan la importancia deguda, fins l' Ajuntament ha cregut convenient pendrehi part oficialment, segons se despren d' un dictament presentat per la comissió 4.ª en l' última sessió celebrada per nostre cabildo municipal per aixecar archs de triunfo é iluminar ab grupos de globos, la rambla del mateix nom. Així mateix l' alcaldia pera donar reals á las firas acordá convidar als industrials de la localitat y als de fora, á pendre part en la mateixa á quin efecte 'ls cedeix los puestos que ocupin sas respectivas paradas, sens cap clase de retribució.

—En una de las próximas sessions l' Ajuntament acordará 'l permis pera que la companyia de gas del senyor Lebon, pugá canalisar una infinitat de carrers que avuy están faltats de dit fluhi.

—Diumenje á la nit en la societat la «Alianza» á benefici de don Rafael E. del Castillo, se representá la la comedia *Robo en despoblado*, *El hombre es débil*, lo ball *Las seductoras* y *Niña Pancha*. La funció anava dedicada á la esmentada societat.

Totas las parts del programa obtingueren una execució acabada.

—Segons noticias, lo senyor Saujol, gerent de la companyia de tramvías de vapor de Barcelona á Sant Andreu, ha ofert pera 'l certamen del Casino Provensalense, un premi consistent en una máquina de vapor.

Com que no l' hem vista, aconsellem á la Junta del Casino ó á la Junta organísadora del Certamen que se cerciorin be de si porta salvavidas aquesta máquina; ó del contrari que no la deixin libre, perque allí s' hi reuneix molta gent y las máquinas del senyor Soujol sempre portan malas intencions; y fora trist que ab un acte axís tinguessim que deplorar desgracias.

Y are que del senyor Soujol parlem, divendres varem presencià un fet en son tramvia que es molt curiós.

Un senyor venia de Sant Andreu y al ser al Clot vegé un amich á l' altre cotxe de igual classe y passà allí á saludarlo. En aixó lo tramvia arrenca, y dit senyor tingué que pagar de nou ab tot y tenir bitllet, perque 'l conductor y l' inspector, digueren que 'l que duya no servia per haver cambiat de cotxe, Aquestas anomalias no 's veuhen en lloch mes.

—S. M. la Reyna regent ha comensat á aprendrer l' idioma vasco.

Fins la Reyna 's torna regionalista.

A veure cuan S. M. entendrá las costums de cada regió, que farán els amos de la patria... com sempre.

—Lo *Boletín Oficial*, publica una avis del Ajuntament d' aquesta localitat pera que presentin sas reclamacions totas las personas que 's creguin ab dret per acudir contra 'l projecte d' elevació, reparto y assurtiment publich d' ayguas del pou del carrer del Bogatell que posseix nostre Ajuntament. L' expedient estarà de manifest en la Secreteria municipal.

—Traduhim de nostre colega local *Las Afueras de Barcelona*:

“*El Diluvio* de Barcelona, diari de carreró, xismos per excelencia, parla en son número del dimars, edició de la tarde, de *beneméritos* martinenchs y de *panacea universal*, perque nostre Ajuntament va disposar crear una banda municipal, suposant ab aixó que ja s' haura acabat la crisis que estém atrevessant.”

Bromista s' mostra 'l tal colega en assumtos que deuria aplaudir, per haber dit molts vegadas que Sant Martí segueix progressant á passos agegantats, are que 's tracta de formar una reduhida orquesta pera respondrer al adelanto del poble, surt ab son habitual ploricó dihen que ha trobat la *panacea universal* per evitar la desastrosa crisis que 'ns ofega.

Dit periódich, no deu saber com omplir sas planas; dihem mal, be massa ho sap desgraciadament, perque en lo mateix número trovém un altre sueltó que 'ns participa que en nostre matadero succeixen escandols molt sovint.

Y en sa secció local ¿no peusa que al donar publicitat á noticias falsas comet un altre escandol molt mes gros?

Si V. pesés tals mentidas en la balansa d' un clar judici, de segur que no 'ls insertaria.

—*Banyuls de la Marenda*.—Fallo del Certámen que se celebrará 'l dia 8 de Setembre vinent, á las duas de la tarde, ab motiu de la inauguració de la bellísima estàtua de la Purísima Concepció, obra maestra del escultor catalá Oliva.

Tema festiu.—Palma d' or y plata: *La creació de las flors*, Lema: Génesis. Autora: D.ª Dolors Moncerdá de Maciá, de Barcelona.—Palma de plata: *L' hospital de la Loixa*. Lema: Madalena! Autor: D. B. Sanromá Quer, de Reus.—Accésits: *La tenora*. Lema: Adeu. Autor: D. Sebastiá Trullol y Plana, de Barcelona.—*Una criada del dia*. Lema: Tems era tems. Autora: D.ª Victoria Penya d' Amer, de Barcelona.—*Un mati de primavera*. Autor: D. Francesch Marteau,

de Perpinyá.—*La beata del Lalan*. Autor: D. Joseph Blanch y Romani, de Barcelona.—Menció: *Primavera*. Lema: Ponsella d' amor. Autor: D. Joseph Franquer y Serra, de Girona

Banyuls, 20 Agost 1887.—Lo Secretari del Certámen, *Justin Pepratx*.

—Se tracta de fer un ferro-carril que sortin de Vilanova y Geltrú enllassi ab lo de Saragossa passant per Vilafranca é Igualada.

—S' ha publicat en Barcelona un petit volum que porta per titol «Vocabulario de Catalanismos» obra sumament útil pera los que 's dedican al estudi de la llengua catalana.

PASTAS PERA SOPA

ELABORADAS AB

AMASIJO GLUTENOIDE-TONIJUAN

M.

R.

Venta al per major

Carrer Ronda de Sant Pere núm. 15 baixos, cantonada al de Blaris.

Nostras pastas son las mes superiors y económicas que las vulgarment conegudas tant del pais com estrangeras las quals son preparadas ab MASA GLUTENOIDE TONIJUAN.

Causan la admiració á tots los que las provan per sa firmeza y per lo apetitosas que son aumentant lo doble de las altrás.

Son la robustés de las familias que las usan, combatan á la Tapioca y Gluten Granulat extranger.

Están de venta en totas las droguerías en paquets de 100, 200 y 400 grams sent son preu lo de 18, 35 y 65 céntims de pesseta respectivament.

SOMBRERERIA

LA MES ECONÓMICA

Unió 5— BARCELONA. — Unió, 5.

CASA única en sa clase.